

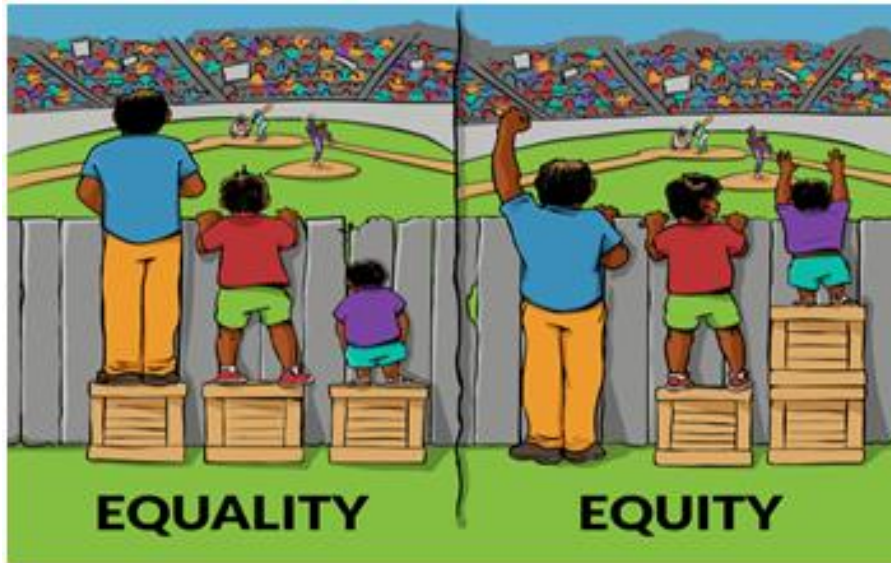
INKLUDERENDE LÆRINGSMILJØER

- DILEMMAER, UDFORDRINGER OG MULIGHEDER

Janne Hedegaard Hansen

Forsknings- og udviklingsleder, Institut for Pædagoguddannelse, KP

Om balanceringen mellem elev og læringsmiljø

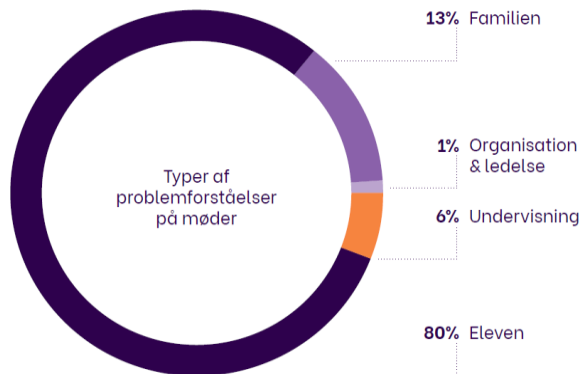
- At samle elever med og uden særlige behov skaber øget mangfoldighed og udfordrer fællesskabets værdier, normer og kultur
- Hvorvidt tilbyder læringsmiljøet elever det, der skal til, for at de kan lære, udvikle sig og trives - *fællesskabets håndtering af forskellighed som et vilkår og ikke et problem, der skal løses*

Den brændende platform

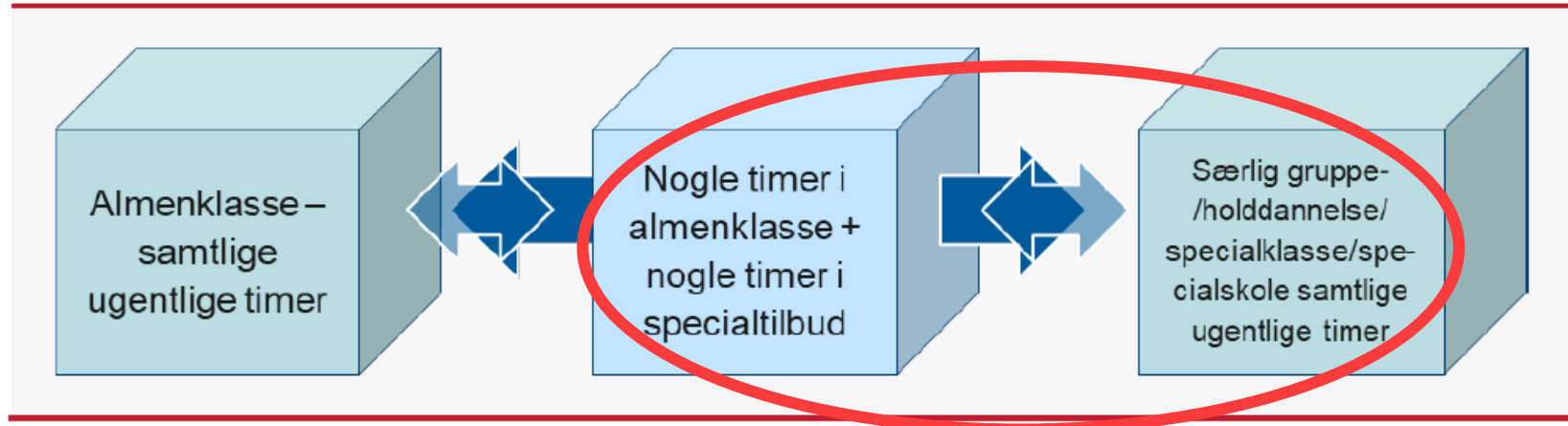
- Når en elev ikke trives eller lærer..
- Når fællesskabet er i risiko for at bryde sammen...
- Når læreren ikke kan gennemføre sin undervisning...

Trækker på de velkendte løsninger:
segregering og problematisering af
elevens forskellighed

Figur 2.1 Melleformer som skoletilbud tilrettelagt med nogle timer i almenklasse og nogle timer i specialundervisningstilbud

Kilde: VIVE

Melleformer forudsætter overvejende, at det er eleven, der bevæger sig og ikke læringsmiljøerne, der udvikler sig

*Grænser for
forskellighed kan ikke
føres tilbage til barnets
forskellighed, men til
fællesskabets
håndtering af denne
forskellighed*

En bevægelse fra en ekskluderende praksis – adskillelse mellem almen- og specialpædagogik – **reaktiv praksis**

Pædagogiske og didaktiske indsatser og aktiviteter
(almenviden om pædagogik og didaktik)

De fleste børn
(ekskluderende konsekvenser)

Individuelle og kompenserende indsatser
(specialpædagogik)

Til en mere inkluderende praksis – kobling af almen- og specialpædagogik – **proaktiv praksis**

Børns individuelle behov
(specialpædagogik)

Pædagogiske og didaktiske indsatser og aktiviteter
(inkluderende pædagogik/didaktik)

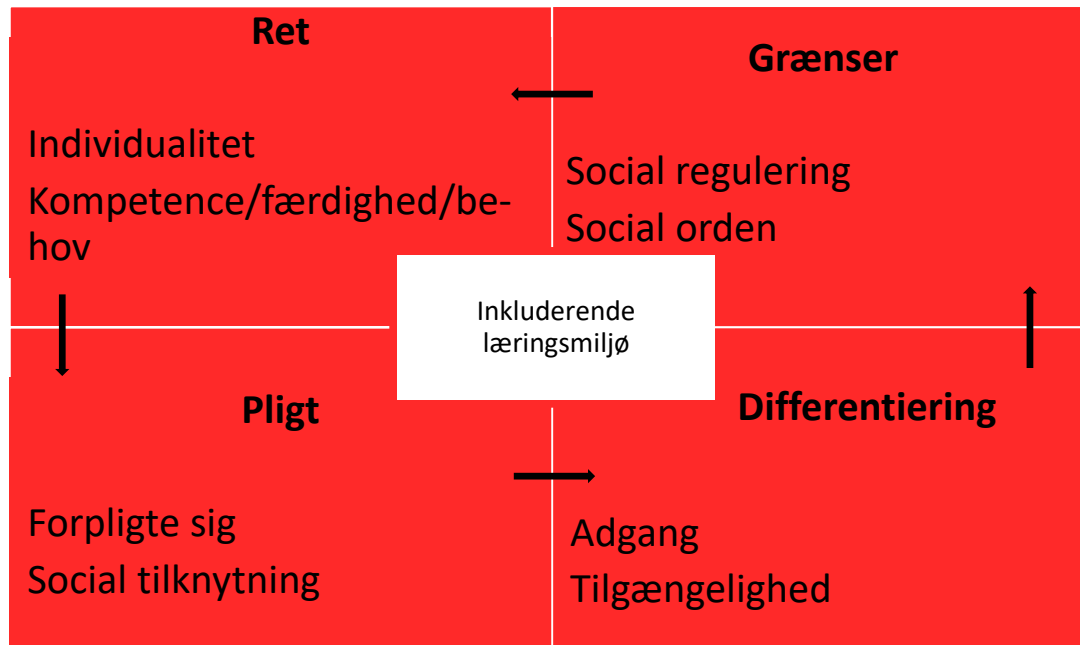
Fællesskab
(inklusion)

Et inkluderende læringsmiljø

"You gotta learn to talk, Jeffrey – it's part of the aging process."

*Disciplinerende processer:
Snævre normer for 'det rigtige' og mistillid til det afvigende – tilpasning, konsekvens og bedreviden*

*Inkluderende processer:
Giver stemme til det, der ikke passer ind i normen – tilhør, trivsel og ligestilling (Delanty)*

Den inkluderende skole kræver samarbejde på tværs af professioner

- Den inkluderende skole kræver så meget viden og så mange forskellige kompetencer, at en enkelt lærer ikke kan repræsentere så store mængder af viden og kompetencer (Friend 2002)
- Flerfaglighed er nødvendig for at løse den inkluderende opgave og ikke en luksus i den inkluderende skole (Friend 2002)

Samarbejde som indsats:

- At arbejde sammen der, hvor eleverne er, problemerne opstår, og hvor løsningerne skal omsættes til ny praksis
(Hargreaves 2010; Hargreaves & O'Connor 2017; Lortie 2002)
- Fælles og lige ansvar for planlægning, gennemførelse samt evaluering af undervisningen
- Viden om special- socialpædagogik, pædagogik, psykologi, m.m. sidestilles med viden om fag og didaktik i undervisningen: praksisudvikling

"Paul and I are gearing up to team-teach another course."

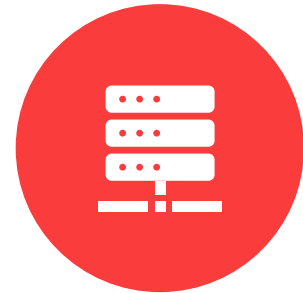
Forskellige former for samskabende professionalisme

CO-TEACHING/CO-
WORK

NEST

MTSS: MULTI-
TIERED SYSTEM OF
SUPPORTS

Eksempler fra planlægning af undervisning/co-teaching

Co-teaching udgør en didaktisk metode, der integrerer viden om eleverne, indhold i undervisningen, klassens sociale liv, klasseledelse, relationsarbejde, mål og didaktik

Undervisningsplanlægning holdes ikke op mod en årsplan, rammeplan, læringsmål, fællesmål eller pejlemærker for progression for elever eller for klassen

Undervisningsplanlægning fremstår usystematisk og sker sjældent i sammenhæng med en vurdering af elevernes behov, lærerroller, organiseringer eller opfølgende evaluering ift. fastsatte mål

Lærerrefleksioner

”Som faglærer har man den faglige viden. Det er svært at se, hvordan man kan planlægge og undervise sammen, når den anden ikke ved noget om faget. Derfor er det vigtigt, at hvis man skal co-teache, så skal begge have en faglig viden. Så hvorfor kan man ikke bare undervise sammen med en anden faglærer?”

”Det kræver, at man kan forholde sig reflekteret til egen praksis sammen med en anden fagperson. Det er ikke alle, der kan det. Det er utrolig hårdt, at man selv og ens arbejde hele tiden er genstand for refleksion”

”Jeg tror, at det ville være bedre, hvis vi havde fået støtte på en bestemt gruppe af elever”

”Co-teaching kan måske være godt for nogle børn med handleplaner, fordi co-teaching mest har fokus på de særlige børn, og det er jo meget godt, men det er ikke nødvendigvis godt for klassen”.

Organisering

Når kapacitetsopbygning ikke understøttes af nye organiseringer, må samarbejdet tilpasse sig inden for de eksisterende organisatoriske rammer, hvilket gør det mindre effektivt (Hargreavens & Braun, 2012)

Motivation

Indre styret
Ydre styret

Nyorientering

Faglig kultur

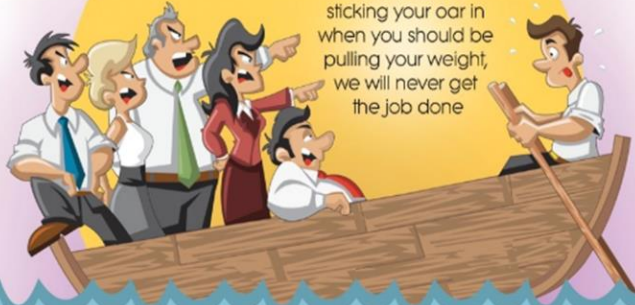
- Adskillelse mellem almen- og specialpædagogik
- Individuel problemforståelse
- Selvbestemmelse og autonomi

Ledelse

- Forbinde samarbejdende professionalisme og udvikling af faglig kultur
- Skabe læringskultur, hvor man forpligter sig på at gøre det, der er virkningsfuldt

We are all in the same boat

But if you are
sticking your oar in
when you should be
pulling your weight,
we will never get
the job done

- **Creating a space, not filling a space**
(Andrews et al., 2017)
- Ændring i faglig kultur og praksis
- Ændring i organisering af samarbejde
- Ændring i organisering af fx skole/dagtilbud
- Ændring i den kommunale organisering og styring
- Ændring i ledelsespraksis

Ikke entydigt, hvad der virker, men tendenserne indikerer at:

- Elever med særligt behov ser ud til at klare sig lige så godt eller bedre i almenklasser som i segregerede tilbud (Vive 2022)
- Elever med særlige behov, der indgår i et inkluderende læringsmiljø sammenlignet med elever, der går på specialskole, opnår bedre akademiske resultater, målt efter 1-2 års skolegang (Hang & Rabren, 2009; Walsh, 2021)
- Ingen tegn på at undervisning i almenklassen påvirker elevernes trivsel negativt, fører til flere skoleskift eller øget fravær (Vive 2022)
- Forbedring af sociale kompetencer og øget social deltagelse (Burnstein et al, 2004)
- Elever uden særlige behov opnår samme eller bedre akademiske resultater (Wilson & Michaels, 2006)
- Co-teaching har tilsyneladende større effekt for elevernes faglige resultater end andre organiseringer (Vive 2022)
- NEST viser generelt positive resultater (Vive 2022)

Elevperspektiver

”Jeg er ikke den bedste til matematik og tit i matematik, der er jeg bare sådan (sukker) sådan stille og ikke laver noget. Og vores matematiklærer han er sådan lidt over det hele, og når jeg kalder, så kan der gå noget tid før han kommer, fordi han også hjælper andre, men så [co-teahcer], hun kan faktisk godt se på mig, når jeg har brug for hjælp, og så kommer hun bare”

”Jeg tror med to lærere, så tror jeg også især dem, der har brug for meget hjælp eller dem, der ikke kan forstå, jeg tror virkelig, det har hjulpet dem, også bare, som sagt det der med, at man bedre kan lide at være der, når man kan forstå tingene i stedet for, man skal sidde der i virkelig lang tid og ikke og kunne forstå [...] Fordi nu, når der er en, der har brug for hjælp eller en, der har svært ved at koncentrere sig eller et eller andet, så kommer [co-teahcer] eller [dansklærer] bare og så, så tager den anden over, og så kan man bedre komme i gang og komme videre”

THANKS FOR YOUR
ATTENTION!

End.

